

DÁVÁNÍ

Kontext křesťanova dávání

První čtení:

Efezským 3,2-6 / Text kázání:

Dt 26,1-11 & 2Pa 31,2-8

PRVNÍ ČTENÍ – EF 3,2-6

Efezským 3,2-6 *Slyšeli jste přeče o milosti, kterou mi Bůh podle svého plánu udělil kvůli vám: dal mi ve zjevení poznat tajemství, které jsem vám právě několika slovy vypsál. Z toho můžete vyčíst, že jsem porozuměl Kristovu tajemství, které v dřívějších pokoleních nebylo lidem známo, ale nyní je Duchem zjeveno jeho svatým apoštolům a prorokům: že pohané jsou spoludědicové, část společného těla, a mají v Kristu Ježíši podíl na zaslíbených evangelia.*

KÁZÁNÍ

1. UVEDENÍ

V dnešním zvěstování navážu na to, co bylo předmětem týdne modliteb: **dávání a štědrost**. **Pejorativně se říká**, že žijeme v konzumní společnosti. A když to slyšíme či říkáme, obvykle tím myslíme „ty druhé“. Ještě jsem neslyšel nikoho, kdo by buď hrdě či s uzarděním přiznal: „Ano, smyslem mého života je konzum – spotřeba, potěšení z věcí.“

Všichni konzumujeme – spotřebováváme, křesťany nevyjímaje. Jinak to ani nejde. A tak je potřeba se zamýšlet nad tím, jestli se právě věci, po kterých toužíme a užíváme je, nestávají **jediným** potěšením našeho života. Pokud se tak stává, pak i materiálně bohatý člověk je chudý a vskutku politováníhodný – výlučně konzumní.

Dávání je prostředkem, který člověka vyvádí ze zajetí věcí a materiálních hodnot. Důležitější než to, co máme a čeho se vzdáváme, je to, pro co či koho se vzdáváme. Dávání podporuje lidskost, a to je cosi, co se obecně ve společnosti ví. Dávání je výrazem toho, že skutečné a důležité hodnoty života – štěstí, radost a požehnání – jsou ještě někde jinde, než v tom, co máme.

Dávání patří ke křesťanské víře, k praxi zbožného života. Má v něm své nezastupitelné místo. Boží slovo nám tento projev víry staví do určitého kontextu. Chci se dnes zaměřit na tři základní skutečnosti, které tento kontext tvoří.

1. Dávání a vyznání	=> U dávání se něco říká.
2. Dávání a předmět	=> Co se dává – jaký koš? (kratší bod)
3. Dávání a účel darů	=> K čemu (komu) jsou určeny dary?

2. ČTENÍ PÍSMO

Deuteronomium 26,1 Až přijdeš do země, kterou ti Hospodin, tvůj Bůh, dává do dědictví, a obsadíš ji a usadíš se v ní, 2 vezmeš z prvotin všech polních plodů, které vytěžíš ze své země,

kerou ti dává Hospodin, tvůj Bůh, vložíš je do koše a půjdeš k místu, které vyvolí Hospodin, tvůj Bůh, aby tam přebývalo jeho jméno. 3 Půjdeš ke knězi, který tam bude v těch dnech, a řekneš mu:

"Vyznávám dnes Hospodinu, tvému Bohu, že jsem vstoupil do země, o které přísahal Hospodin našim otcům, že nám ji dá."

4 Kněz vezme koš z tvé ruky a postaví jej před oltář Hospodina, tvého Boha.

5 Ty pak promluvíš před Hospodinem, svým Bohem, takto:

"Můj otec byl Aramejec bloudící bez domova, sestoupil do Egypta a s hrstkou lidí tam pobýval jako host. Tam se stal velikým, zdatným a početným národem. 6 Ale Egypťané s námi zle nakládali, trýznili nás a tvrdě nás zotročovali. 7 Tu jsme úpěli k Hospodinu, Bohu našich otců, a Hospodin nás vyslyšel, shlédl na naše pokoření, plahočení a útlak. 8 Hospodin nás vyvedl z Egypta pevnou rukou a vztaženou paží, za veliké hrůzy, se znameními a zázraky, 9 a přivedl nás na toto místo a dal nám tuto zemi, zemi oplývající mlékem a medem. 10 Nyní tedy, hle, přinesl jsem prvotiny z plodů role, kterou jsi mi dal, Hospodine."

A postavíš koš před Hospodina, svého Boha, a pokloníš se před Hospodinem, svým Bohem. 11 Budeš se radovat ze všeho dobrého, co dal Hospodin, tvůj Bůh, tobě a tvému domu, ty i lévijec i bezdomovec, který bude mezi vámi.

3. TŘI VĚCI, KTERÉ TVOŘÍ RÁMEC DÁVÁNÍ

Které jsou to ony tři věci, které tvoří rámeček (kontext) křesťanského dávání?

3.1 DAR A VYZNÁNÍ: DAR A SLOVO

Je to nejprve **spojení daru s vyznáním, se slovem**. Křesťanské dávání není nikdy jakýmsi izolovaným náboženským činem. Však proto i proto se děje v rámci bohoslužby. Není možné ho od ní oddělit.

Přečtený text 5. knihy Mojžíšovy to zřetelně ukazuje. Mojžíš na moábských pláních před vstupem Izraele do zaslíbené země dává příkazy, co činit při první (a pak nejen první) úrodě: vzít prvotiny vytěžených plodů, a tento čin doplnit slovem – slovem vyznání. „Vezmeš a řekneš“ – to patří k sobě. Čin a vyznání. Ve vyznání je pak vyjádřen nejvlastnější důvod (motivace) dávání.

Starozákonní Izraelita vyznával: "Vyznávám dnes Hospodinu, tvému Bohu, že jsem vstoupil do země, o které přísahal Hospodin našim otcům, že nám ji dá... "Můj otec byl Aramejec bloudící bez domova, sestoupil do Egypta... Ale Egypťané s námi zle nakládali... Tu jsme úpěli k Hospodinu, Bohu našich otců,... a Hospodin nás vyslyšel,... Hospodin nás vyvedl z Egypta... a přivedl nás na toto místo a dal nám tuto zemi, zemi oplývající mlékem a medem. Každý dárci si při slovech vyznání uvědomil před Pánem Bohem, kdo byl, kdo je a co znamená to, že má cosi ve svých rukou. Neměl nic a byl sužovaným otrokem. Z Boží milosti je ale svobodný a ve své zemi, kde se mu urodilo. Vše, co je a má, je Boží dar. Převážný pocit u tohoto vyznání spojeného s darem byla vděčnost a radost, ne trpká povinnost.

Co bychom mohli vyznávat my dnes při svém dávání? Možná to, k čemu vedl apoštol Pavel křesťany v Efezu. Vede je k tomu, aby pamatovali, kdo byli bez Krista:

Efezským 2,11-12 Pamatujte proto vy, kteří jste svým původem pohané... že jste v té době opravdu byli bez Krista, odloučení od společenství Izraele, bez účasti na smlouvách Božího zaslíbení, bez naděje a bez Boha na světě. A my k tomuto Pavlovu slovu dodáme, že bychom bez Krista nevěděli o tom, že Bůh dává sílu i zdar k dobrému pozemskému dílu, a že vše, co máme je jeho dar. Stejně jako starozákonní Izraelec i my máme co vyznat, prožít vděčnost, radost a toto vše vyjádřit darem.

„Vezmeš svůj dar – svůj koš - před Hospodina a vyznáš, kdo jsi byl kdysi a kdo jsi nyní...“ to, že se sbírky konají během bohoslužeb, má svůj důvod právě zde. Při společných bohoslužbách máme příležitost toto vše uvědomit a možná tichými slovy vděčně a radostně vyznávat.

Uvědomil jsem si, že i když sedím před počítačem a zadávám každý měsíc příkaz k platbě daru sboru, je dobře v té chvíli přidat i tiché vyznání. Je to možná technická záležitost, ale právě kvůli prožitku darování jsem ne zvolil formu trvalého příkazu.

A připomenu ještě jeden důležitý důsledek, který s sebou přináší **spojení daru s vyznáním**. Jde o to, že dávám **ne proto**, že mi někdo předestřel praktický a dobrý projekt, který se mi zalíbil, a tak ho podpořím. Účelovost darů jistě velice podporuje ochotu k dávání, ale ona **pravá motivace** k dávání leží ne přede mnou, ale za mnou v tom, co jsem od Hospodina přijal. Dávám, ne proto, že to sbor potřebuje; ne především ze soucitu s nuzným, ne především z důvodu sounáležitosti třeba s církví (když přispíváme na stavby), nýbrž proto, kdo jsem byl a kdo jsem díky Bohu teď. Křesťanské dávání vyrůstá především z hluboké zbožnosti, pokory a vděčnosti Pánu Bohu.

Tolik k prvnímu a základnímu východisku našeho dávání. Druhou skutečností, která tvoří kontext našeho dávání, je jeho předmět – co se dává.

3.2 DÁVÁNÍ A PŘEDMĚT: CO SE DÁVÁ

Izraelci to měli jednoduché. Dostali zemi, která jim urodila. Jejich darem byly naturálie. Už ve starozákonní době se ale vztahovaly dary nejenom na dary z úrody, ale také na dary z majetku:

Př 3,9-10 Cti **Hospodina ze svého majetku** i prvotinami z celé své úrody!

10 Bohatě se naplní tvé sýpky, moštem budou přetékat tvé kádě.

Předmětem našich darů je výnos naší práce. Spíš ale než o to, co konkrétně dávat, **Písmo mluví o prvotinách**. Nejprve se darovaly prvotiny, a až pak se smělo nakládat s další úrodou. Hospodinu patří to první a nejlepší. Hospodinu nepatří až to, co zbyde (pokud vůbec něco zbyde). Apoštol Pavel říká: „V první den týdne nechť každý z vás dá stranou, co může postrádat...“ (1K 16,2).

Dávat to první a nejlepší, to lze jenom tehdy, když nebudeme pochybovat o tom, že ten, kdo dobré a nejlepší daroval, bude obdarovávat i nadále, protože jeho sklady

jsou bohaté. Dát Hospodinu zpět to nejlepší, je pak nejen projevem **vděčnosti**, ale i projevem **víry**. Dáváme s vírou, že nebudeme strádat, že jsme v péči nebeského otce.

Dávání a vyznání, dávání toho prvního a nejlepšího a nakonec zmíním i účel darů. K čemu či pro koho byly?

3.3 DÁVÁNÍ A ÚČEL DARŮ: K ČEMU/KOMU JSOU DARY URČENY

Pro bohoslužbu, pomoc potřebným a misi. Vezmeme-li to po pořádku, pak nejzákladnější určením darů byla svatyně, kde se konala bohoslužba. Díky darů se konala bohoslužba – oběti. Díky darům měli levíté a kněží z čeho žít (neměli totiž jiný podíl v Izraeli, neměli zemi v dědictví, neměli, jak jinak si vydělat).

Zajímavý příběh nám v tomto směru nabízí 2Pa 29-31, kde se dočítáme o duchovní obnově za judského krále Chizkijáše. Štědrost lidu, která byla odpovědí na štědrost krále a vyústila do nezměrné velikosti, takže při pohledu na doslova hromady darů Chizkijáš a velmožové „dobrořečili Hospodinu i Izraeli jeho lidu.“ (2Pa 31,8). Tyto dary přinesené k chrámu umožnily službu kněží při „přisluhování, děkování a chválení, a při obětech.“ (2Pa 31,2-8) Zajímavá je pak poznámka o tom, že „Chizkijáš nařídil lidu, aby dávali dary kněžím a lévícům, aby byli v Hospodinově zákoně pevní.“ Zde je tedy základní účel pro dary, které přinášíme před Hospodina.

Mezi další účely, jak se s nimi setkáváme na stránkách Písma, patří sociální pomoc chudým. Tak apoštol Pavel vyzýval k solidaritě s chudými křesťany. Jestli jsem na počátku účelové sbírky trochu upozadil, je zřetelné, že uprostřed života mají své místo.

A připomeňme si také **dary pro misionáře**. Můžeme začít dokonce od Pána Ježíše, který byl zabezpečován bohatými ženami, které ho doprovázely. A můžeme pokračovat zmínkou o apoštolu Pavlovi, jehož službu materiálně někteří podporovali (například Filipští).

4. ZÁVĚR

Kdybych se měl pokusit vše, co dnes zaznělo shrnout, pak křesťanské dávání:

- **vyrůstá** z vědomí toho, kdo jsme byli bez Boha a kdo jsme nyní;
- **projevuje se** darem toho prvního a nejlepšího s vírou, že Hospodin je štědrý
- **je směřováno** k bohoslužbě (díkům, chvále a zvěstování Božího slova), k sociální pomoci a k podpoře misijních pracovníků.

2 K 8,7,9 Jako jste ve všem bohatí, ve víře, v slovu, v poznání, v horlivosti i v lásce... buďte bohatí a štědrí v díle milosti.... 9 Znáte přece štědrost našeho Pána Ježíše Krista: byl bohatý, ale pro vás se stal chudým, abyste vy jeho chudobou zbohatli.

Jan Asszonyi

